

Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші і кредит» для студентів галузі знань 0305 Економіка та підприємництво, напрям підготовки: 6.030505 Управління персоналом та економіка праці, 2016 року.

Розробник(и) програми: Бойко Т.Ю. к.е.н., доцент кафедри управління персоналом та менеджменту, ст. викладач кафедри економіки та фінансів Люта К.Є.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки та фінансів.
Протокол № 1 від «31» серпня 2016 р.

Робочу програму затверджено Вченою радою Західнодонбаського інституту
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
“20” вересня 2016 року, протокол № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>0305 Економіка та підприємництво</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором) <i>нормативна</i>	
	Напрямок підготовки <u>6.030505 Управління персоналом та економіка праці</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність:	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин – 144		5-й	5-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	36 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	2 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		90 год	134 год
		Вид контролю:	
	екзамен	екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 60 % (54/90)

для заочної форми навчання – 6% (8/134)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування наукового розуміння сучасної системи грошово-кредитних відносин, об'єктивних законів, принципів, методів та форм її розвитку та регулювання; набуття практичних навичок щодо застосування понять, категорій, методів та інструментів сучасної грошово-кредитної системи.

Предмет: система грошово-кредитних відносин у суспільстві та закономірності його розвитку.

Завданнями дисципліни є з'ясування сутності, функцій та ролі грошей і кредиту; механізму функціонування грошової системи в ринковій економіці; закономірностей функціонування валютного ринку і валютної системи, грошового ринку; засвоєння ролі, специфіки та практики використання грошово-кредитної політики центрального банку, напрямів діяльності банків та небанківських фінансових інститутів щодо грошово-кредитного обслуговування суб'єктів господарювання та населення в Україні.

Після вивчення дисципліни “Гроші і кредит” студенти повинні:

а) знати:

- сутність, функції, концепції грошей і кредиту та їх роль у ринковій економіці;
- закономірності та специфіку функціонування грошового ринку як теоретико-методологічної бази державної монетарної політики;
- структуру та практичні засади функціонування грошової системи;
- основи побудови банківської системи та операцій банків;
- закономірності розвитку і функціонування валютного ринку;
- причини та закономірності розвитку інфляційних процесів, а також методи державного регулювання інфляції;
- особливості функціонування та інструментарій небанківських фінансових посередників;
- цілі та основні напрями діяльності міжнародних валютно-кредитних установ;

б) уміти:

- здійснювати порівняльний аналіз існуючих теоретичних концепцій та теорій грошей та кредиту;
- об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві;
- аналізувати стан та перспективи розвитку системи фінансового посередництва;
- оцінювати вплив грошово-кредитної сфери на соціально-економічні процеси;
- аналізувати процеси, що відбуваються на грошово-кредитному ринку, у тому числі щодо грошово-кредитної політики центробанку;
- використовувати отримані знання у практичній діяльності, зокрема фаховій, а також при здійсненні наукових досліджень.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Гроші, грошовий ринок та теорія грошей.*

Тема 1.1. Сутність і функції грошей.

Походження грошей. Концепції походження грошей. Поява грошей як результат еволюційного розвитку товарного обміну. Роль держави у творенні грошей. Сутність грошей. Гроші як загальний еквівалент і особливий товар. Гроші як абсолютно ліквідний актив. Функціональний підхід до визначення сутності грошей. Гроші як гроші та гроші як капітал.

Форми грошей та їх еволюція. Повноцінні гроші: сутність, еволюція. Демонетизація золота. Сутність та кредитна природа неповноцінних грошей. Розвиток неповноцінних грошових форм. Вартість грошей. Вартість грошей як грошей. Вплив зміни вартості грошей на економічні процеси. Ціна грошей як капіталу.

Функції грошей. Поняття функції грошей. Проблема функцій грошей в економічній теорії. Суть, сфера використання та особливості реалізації функцій міри вартості, засобу обігу, засобу платежу, засобу нагромадження, світових грошей. Взаємозв'язок функцій грошей. Вплив на функції грошей зміни вартості грошей. Якісні властивості грошей.

Основні поняття. *монета, кредитні гроші, вексель, банкнота, чек, реквізити векселя, простий вексель, переказний вексель (тратта), гроші, функції грошей, банкнота, казначейський білет, чек.*

Тема 1.2. Грошовий обіг і грошові потоки.

Грошовий оборот. Сутність та економічна основа грошового обороту. Модель грошового обороту. Грошові потоки та їх балансування. Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів. Сектор грошового обігу, сектор фіскально-бюджетного обороту, сектор кредитного обороту. Сектори готівкового та безготівкового обороту.

Маса грошей в обороті. Грошова маса: поняття, класифікація. Вплив зміни грошової маси на економічні процеси. Грошові агрегати: поняття, характеристика. Грошова база. Швидкість обігу грошей: поняття; методи розрахунку; фактори, що її визначають. Закон грошового обігу: сутність, вимоги та наслідки їх порушення. Механізм зміни маси грошей в обороті. Первинна емісія центрального банку. Вторинна емісія депозитних грошей комерційними банками.

Основні поняття. *грошовий обіг, грошові потоки, збалансованість грошових потоків, безготівковий грошовий обіг, платіжне доручення, платіжна вимога-доручення, акредитив, готівковий грошовий обіг, грошова маса, грошові агрегати, монетизація ввп, коефіцієнти маршалла, грошова база, грошовий мультиплікатор.*

Тема 1.3. Грошовий ринок.

Основи функціонування грошового ринку. Суть грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Особливості прояву на грошовому ринку попиту, пропозиції та ціни.

Інституційна модель грошового ринку. Суб'єкти грошового ринку. Сектори прямого й опосередкованого фінансування. Структура грошового ринку. Ринок позичкових зобов'язань, ринок цінних паперів, валютний ринок. Фондовий ринок, ринок банківських кредитів, ринок послуг небанківських фінансово-кредитних установ. Ринок грошей та ринок капіталів.

Попит на ринку грошей. Поняття попиту на гроші. Цілі та мотиви попиту на гроші. Фактори, що визначають зміну попиту на гроші. Пропозиція на ринку грошей. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори впливу на пропозицію грошей. Графічна модель грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку та процент. Вплив на ринок змін у пропозиції грошей та у попиті на них.

Основні поняття. *Грошовий (фінансовий ринок); ринок капіталів; ринок грошей; обліковий ринок; міжбанківський ринок; валютний ринок; ринок цінних паперів; ринок середньо- і довгострокових позик; інвестор; емітент; транзакційний попит на гроші; попит на гроші як на актив; дефлятор ВВП; портфельний підхід у розміщенні активів; трансферти;*

пропозиція грошей; кредитний мультиплікатор; рівновага на грошовому ринку; автоматичні стабілізатори грошового ринку.

Тема 1.4. Грошові системи.

Грошова система. Сутність, призначення та структура грошової системи. Елементи національної грошової системи. Види грошових систем та їх еволюція. Системи металевого та паперово-кредитного обігу. Ринкові та неринкові грошові системи. Відкриті та закриті грошові системи. Регульовані та саморегульовані грошові системи.

Необхідність створення грошової системи. Створення та розвиток грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні.

Платіжні системи. Платіжні інструменти. Організаційна структура платіжної системи. Якісні характеристики платіжної системи. Монетарна політика – ключовий механізм грошової системи. Методи державного регулювання грошового обороту та грошового ринку.

Основні поняття. *Грошова система, повноцінні гроші, неповноцінні гроші, лігатура, проба, ремедіум, біметалева система, золотий монометалізм, золотомонетний стандарт, золотозлитковий стандарт, золотодевізний стандарт, девізи, золотий блок, латинський союз, паперова грошова система, паперові гроші.*

Тема 1.5. Інфляція та грошові реформи.

Інфляція. Сутність та форми прояву інфляції. Види інфляції за формою прояву; за темпами знецінення грошей; за чинниками, що спричиняють інфляційний процес. Вимірювання інфляції. Закономірності інфляційного процесу. Причини інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Методи державного регулювання інфляції. Кейнсіанський підхід до регулювання інфляції. Дефляційна політика. Політика доходів. Заходи антиінфляційної політики ринкового спрямування.

Особливості інфляційного процесу в Україні. Грошова реформа як складовий елемент антиінфляційних заходів. Сутність грошової реформи. Види грошових реформ за глибиною реформаційних заходів, за характером обміну старих грошей на нові, за порядком введення в обіг нових грошей.

Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Основні поняття. *Інфляція, рівень інфляції, повзуча інфляція, галопуюча інфляція, гіперінфляція, збалансована інфляція, незбалансована інфляція, крива філіпса, грошова реформа, деномінація, дефляція, антиінфляційні заходи.*

Тема 1.6. Валютний ринок і валютні системи.

Сутність валюти та валютних відносин. Види валюти. Конвертованість валют.

Основи функціонування валютного ринку. Суть, об'єкти та суб'єкти валютного ринку. Попит, пропозиція та ціна на валютному ринку. Структура та класифікація валютного ринку. Чинники впливу на кон'юнктуру валютного ринку. Функції валютного ринку. Сутність та види валютних операцій. Характеристика конверсійних валютних операцій.

Валютний курс. Сутність та економічна основа валютного курсу. Фактори впливу на валютний курс. Режими валютних курсів. Регулювання валютних курсів.

Валютні системи. Поняття та види валютних систем. Валютна система України: структура, особливості формування. Європейська валютна система. Світова валютна система.

Валютне регулювання як складова валютної політики. Поняття та напрями валютної політики. Сутність та методи валютного регулювання. Валютні обмеження. Курсова політика. Облікова (дисконтна) політика. Валютні інтервенції (девізна політика). Регулювання сальдо платіжного балансу. Формування та використання золотовалютних резервів.

Основні поняття. *Валюта, золотий паритет, золоті крапки, девальвація, ревальвація, фіксований курс валюти, плаваючий курс валюти, валютна інтервенція, конвертованість валюти, повна конвертованість валюти, часткова конвертованість валюти, неконвертована*

валюта, операція «спот», форвардна операція, ставка лібор, валютний ризик, валютний своп, валютний блок, валютна зона, бреттон-вудська валютна система, авуары, спеціальні права (засоби) запозичення (cdr), ямайська валютна угода, європейська валютна система, європейська валютна одиниця, (єкю), євро, валютне регулювання.

Тема 1.7. Кількісна теорія грошей та сучасний монетаризм.

Загальні основи теорії грошей. Товарна теорія грошей. Кількісна теорія грошей. Методологічні засади. Економічні причини появи кількісного підходу до вивчення ролі грошей. Розвиток класичної кількісної теорії. Трансакційний варіант І. Фішера. Неокласичний варіант кількісної теорії грошей. Кон'юнктурна теорія цінності грошей М.І. Тугана-Барановського. Кембриджська версія. Внесок Дж. М. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей. Передумови виникнення кейнсіанської теорії. Оцінка ролі держави в економічному регулюванні. Передатний механізм впливу грошей на економіку. Аналіз мотивів нагромадження грошей. Інфляційні наслідки реалізації кейнсіанських концепцій.

Сучасний монетаризм як напрям розвитку кількісної теорії. Економічні передумови появи монетаризму. Грошова сфера як головний об'єкт державного регулювання економіки. Внесок М. Фрідмана в розробку монетарної політики. Сучасний кейнсіансько-неокласичний синтез. Грошово-кредитна політика України у світлі грошових теорій.

Основні поняття. *кейнсіанська теорія, монетарна політика, класична кількісна теорія, кон'юнктурна теорія цінності грошей.*

Змістовий модуль 2. Банківська система та фінансові посередники на грошовому ринку.

Тема 2.1. Кредит у ринковій економіці.

Сутність кредиту. Теоретичні концепції кредиту. Натуралістична теорія кредиту. Капіталотворча теорія кредиту. Об'єкт та суб'єкти кредитних відносин. Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту. Функції кредиту. Зв'язок кредиту з іншими економічними категоріями. Стадії та закономірності руху кредиту. Принципи кредитування.

Критерії класифікації кредиту. Форми кредиту. Види кредиту. Внутрішньоекономічний (національний) кредит. Характеристика міжгосподарського, банківського, державного, споживчого, міжнародного кредиту. Види зовнішньоекономічного (міжнародного) кредиту.

Економічні межі кредиту. Макро- та мікроекономічні межі, кількісна та якісна межі кредиту: сутність і наслідки їх порушення. Роль кредиту в ринковій економіці. Роль кредиту в розвитку економіки. Розвиток кредитних відносин в економіці України.

Основні поняття. *кредит, натуралістична теорія кредиту, капіталотворча теорія кредиту, контокорентний кредит, суб'єкти кредиту, об'єкт кредиту, позичковий капітал, лихварський капітал, відсоток, норма відсотка, ринкова норма відсотка, середня норма відсотка, базова ставка відсотка, комерційний кредит, банківський кредит, споживчий кредит, державний кредит, міжнародний кредит.*

Тема 2.2. Фінансові посередники грошового ринку.

Сутність та види фінансового посередництва. Фінансовий посередник як суб'єкт грошового ринку. Види фінансових посередників. Економічні вигоди фінансового посередництва.

Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Місце банків на грошовому ринку. Правові та економічні аспекти визначення сутності банку. Функції та роль банків. Банківська система. Поняття банківської системи. Функції банківської системи. Стабільність банківської системи та механізм її забезпечення. Основи організації банківської системи. Становлення та розвиток банківської системи України.

Роль небанківських фінансово-кредитних установ на грошовому ринку. Економічне призначення та класифікація небанківських фінансово-кредитних установ. Характеристика основних видів договірних та інвестиційних фінансових посередників. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ в Україні.

Державне регулювання діяльності фінансових посередників. Інновації у фінансовому посередництві.

Основні поняття. *Інвестиційна компанія, депозитарій, інвестор, лістинг, інституціональний інвестор, недиверсифікований інститут, спільного інвестування, інтервальний інститут, спільного інвестування, довірче товариство (траст), довіритель (принципал), довірена особа, бенефіціар, активні трасти, інвестиційна компанія, відкритого типу, інвестиційна компанія, закритого типу, диверсифікований інститут, спільного інвестування, пасивні трасти, загальні трасти, підприємницькі трасти, пенсійний фонд, недержавний пенсійний фонд, кредитна спілка, страхова компанія, ломбард.*

Тема 2.3. Центральні банки.

Призначення центрального банку. Причини створення центральних банків та особливості їх діяльності у сучасних умовах. Організаційно-правовий статус центральних банків.

Функції та основні напрями діяльності центробанку. Функції центрального банку. Основні напрями діяльності центробанку: емісійний центр держави, банк банків, орган банківського регулювання та нагляду, банкір і фінансовий агент уряду, провідник монетарної політики.

Національний банк України – центральний банк держави. Особливості становлення НБУ. Принципи функціонування НБУ. Функції та операції НБУ.

Основні поняття. *центральний банк держави, функції центрального банку, банкір і фінансовий агент уряду, провідник монетарної політики.*

Тема 2.4. Комерційні банки.

Комерційні банки: поняття, призначення, класифікація. Походження та розвиток комерційних банків. Основи організації та особливості діяльності комерційних банків.

Операції та послуги комерційних банків. Сутність та класифікація банківських операцій. Пасивні операції комерційних банків. Активні операції банків. Банківські послуги: поняття, класифікація, характеристика.

Стабільність банків і механізм її забезпечення. Економічні нормативи діяльності комерційних банків. Прибутковість як елемент банківської стабільності.

Становлення та розвиток комерційних банків в Україні.

Основні поняття. *кредити, депозити, комерційний банк, банківські послуги, факторинг, лізінг, форфейтинг, кредитна лінія.*

Тема 2.5. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.

Інтеграційні процеси та створення міжнародних валютно-кредитних установ. Міжнародний валютний фонд. Призначення та функції МВФ. Програми МВФ. Співробітництво МВФ з Україною.

Світовий банк. Мета діяльності та структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку: особливості функціонування, проекти в Україні. Міжнародна Асоціація розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Багатостороння агенція гарантування інвестицій, Міжнародний центр урегулювання інвестиційних конфліктів: загальна характеристика, основні напрями діяльності.

Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції. Міжамериканський банк розвитку, Африканський банк розвитку, Азіатський банк розвитку, Європейський інвестиційний банк, Чорноморський банк торгівлі та розвитку: загальна характеристика, основні напрями діяльності. Європейський банк реконструкції та розвитку. Мета і специфіка діяльності. Пріоритети діяльності ЄБРР в Україні. Банк міжнародних розрахунків. Цілі, основи організації та функції БМР. Перспективи співпраці НБУ з БМР.

Основні поняття. *Міжнародна фінансова корпорація, Регіональні міжнародні кредитно-фінансові інституції, Банк міжнародних розрахунків.*

4. Структура залікового кредиту курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. <i>Гроші, грошовий ринок та теорія грошей.</i>										
Тема 1.1. Сутність і функції грошей.	10	2	2		6	10				10
Тема 1.2. Грошовий обіг і грошові потоки.	10	2	2		6	12	2	2		8
Тема 1.3. Грошовий ринок.	12	4	2		6	10				10
Тема 1.4. Грошові системи.	10	2			6	10				10
Тема 1.5. Інфляція та грошові реформи.	8	2	2		6	10				10
Тема 1.6. Валютний ринок і валютні системи.	12	4	2		6	12				12
Тема 1.7. Кількісна теорія грошей та сучасний монетаризм.	8	2			6	12				12
Модульний контроль	11	2			9	0				
Разом за ЗМ 1	81	20	10	0	51	76	2	2	0	72
Змістовий модуль 2. <i>Банківська система та фінансові посередники на грошовому ринку.</i>										
Тема 2.1. Кредит у ринковій економіці.	12	4	2		6	12	2			10
Тема 2.2. Фінансові посередники грошового ринку.	12	4	2		6	12				12
Тема 2.3. Центральні банки.	10	2			4	10				10
Тема 2.4. Комерційні банки.	8	4	4		4	12	2	2		8
Тема 2.5. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.	10				10	12				12
Модульний контроль	11	2			9	10				10
Разом за ЗМ 2	63	16	8	0	39	68	4	2	0	62
Всього годин	144	36	18	0	90	144	6	4	0	134

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	не передбачено навчальним планом	
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Сутність і функції грошей.	2	-
2	Грошовий обіг і грошові потоки.	2	2
3	Грошовий ринок.	2	-
4	Грошові системи. Інфляція та грошові реформи.	2	-
5	Валютний ринок і валютні системи.	2	-
6	Кредит у ринковій економіці.	2	
7	Фінансові посередники грошового ринку.	2	
8	Центральні банки. Комерційні банки.	4	2
	Разом	18	4

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	не передбачено навчальним планом	
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1	Сутність і функції грошей.	6	10
2	Грошовий обіг і грошові потоки.	6	8
3	Грошовий ринок.	6	10
4	Грошові системи.	6	10
5	Інфляція та грошові реформи.	6	10
6	Валютний ринок і валютні системи.	6	12
7	Кількісна теорія грошей та сучасний монетаризм.	6	12
8	Кредит у ринковій економіці.	6	10
9	Фінансові посередники грошового ринку.	6	12
10	Центральні банки.	4	10
11	Комерційні банки.	4	8
12	Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.	10	12
13	Підготовка до контрольних робіт	18	10
	Разом	90	134

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальна науково-дослідна робота є однією з форм організації навчального процесу, що створює умови для реалізації творчих можливостей студента, враховує його уподобання, нахили.

Студенти виконують індивідуальні науково-дослідні завдання у формі аналітичних досліджень. Вибір форм і тем індивідуальних науково-дослідних завдань здійснюється із наведених нижче або відповідно до інтересів студента за погодженням із викладачем. Не допускається дублювання тем ІНДЗ студентами однієї академічної групи.

Структура текстової частини ІНДЗ за змістом повинна містити такі елементи:

- *вступ* (постановка проблеми, мета та завдання дослідження);
- *результати дослідження* (наводяться статистичні та якісні результати, рисунки, таблиці, описи, аналітичні викладки тощо);
- *висновки*.

Список використаної літератури повинен бути оформлений відповідно до існуючих правил бібліографічного опису літературних джерел, викладених у ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.

Обсяг аналітичного дослідження – 10 сторінок комп'ютерного набору. ІНДЗ виконуються на аркушах формату А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – полуторний.

Добір інформаційних джерел для виконання індивідуальних завдань здійснюється студентами самостійно або зі списку рекомендованої викладачем літератури.

З метою допомоги студентам у пошуку необхідної інформації для виконання ІНДЗ наведені Інтернет-адреси окремих інституцій.

Результати представлених ІНДЗ відповідно до рівня та якості виконання оцінюються у межах 0-25 балів.

Робота за результатами виконаного ІНДЗ, яка оцінюється на «25 балів», має відповідати таким вимогам: глибоке розкриття досліджуваної теми; відображення власної позиції щодо досліджуваної проблематики; використання сучасних статистичних та фактичних даних; логічне та грамотне викладення матеріалу; належне оформлення роботи; вчасне представлення роботи на перевірку викладачеві. Оцінка знижується, якщо перелічені умови не дотримані. *Оцінка «0 балів» виставляється, якщо завдання не представлено викладачеві на перевірку.*

Представлення студентами індивідуальних науково-дослідних завдань викладачеві для оцінювання здійснюється за 2 тижні до проведення екзамену. Щодо виконання самостійної роботи студентам даються детальні пояснення на консультаціях.

ТЕМИ АНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Пластикові картки у системі сучасних грошових інструментів
2. Стан і перспективи вексельного обігу в Україні
3. Монетаристська теорія та реалії грошово-кредитної політики в Україні
4. Аналіз динаміки та структури грошової маси в Україні у 20__-20__ рр. (20__ р.)
5. Аналіз динаміки та питомої ваги банкнот і монет в агрегаті М0 у 20__-20__ рр. (20__ р.)
6. Аналіз впливу економічних факторів на швидкість обігу грошей
7. Оцінка впливу швидкості обігу грошей на грошову масу в Україні
8. Проблеми розвитку попиту та пропозиції на грошовому ринку України
9. Особливості використання фінансових інструментів на грошовому ринку України у 20__-20__ рр. (20__ р.)
10. Особливості реалізації грошово-кредитної політики в Україні у 20__-20__ рр. (20__ р.)
11. Операції на відкритому ринку у системі монетарних інструментів в Україні у 20__-20__ рр. (20__ .)
12. Облікова ставка як монетарний інструмент регулювання грошово-кредитного ринку в Україні у 20__-20__ рр. (20__ .)

13. Обов'язкове резервування як інструмент монетарної політики в Україні у 20__-20__ р. (200__ р.)
14. Аналіз практики рефінансування комерційних банків НБУ у 20__-20__ рр. (20__ р.)
15. Аналіз рівня монетизації економіки України у 20__-20__ рр. (20__ р.)
16. Особливості реалізації грошово-кредитної політики у 20__-20__ рр. (20__ р.) в _____ назва країни
17. Вплив грошової маси на рівень інфляції
18. Аналіз динаміки інфляції в Україні у 20__-20__ рр. (20__ р.)
19. Світовий досвід таргетування інфляції та застосування його в Україні
20. Євро: переваги та проблеми сьогодення
21. Аналіз валютного ринку України у 20__-20__ рр. (20__ р.)
22. Аналіз динаміки валютного курсу в Україні у 20__-20__ рр. (20__ р.)
23. Проблеми курсоутворення в умовах сучасних вітчизняних реалій
24. Особливості валютного регулювання в Україні у 20__-20__ рр. (20__ р.)
25. Наслідки запровадження в Україні режиму вільного плавання гривні
26. Ціноутворюючі фактори ринку кредитних ресурсів
27. Кредитний ринок України: стан та перспективи розвитку
28. Проблеми розвитку іпотечного кредитування в Україні
29. Аналіз ринку споживчого кредитування в Україні у 20__-20__ рр. (20__ р.)
30. Розвиток кредитних відносин у Львівській області
31. Банківська система України в умовах глобалізаційних процесів
32. Особливості кредитування фізичних осіб за участю ломбардів у світовій та вітчизняній практиці
33. Розвиток факторингових операцій вітчизняних банків і небанківських фінансово-кредитних установ
34. Особливості функціонування кредитних спілок і кредитних банків в Україні
35. Аналіз діяльності інвестиційних фондів в Україні
36. Аналіз діяльності фінансових компаній в Україні
37. Аналіз діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні
38. Незалежність центрбанку як передумова забезпечення стабільності національної валюти
39. Діяльність Національного банку в умовах інтеграції України у світове банківське співтовариство
40. Емісійна діяльність НБУ у 20__-20__ рр. (20__ р.)
41. Особливості реалізації НБУ функцій банку банків у 20__-20__ рр. (20__ р.)
42. Роль Національного банку на ринку державних боргових зобов'язань
43. Основні тенденції в діяльності комерційних банків України у 20__-20__ рр. (20__ р.)
44. Напрями вирішення проблеми капіталізації вітчизняних банків
45. Особливості ринку депозитів в Україні у 20__-20__ рр. (20__ р.)
46. Аналіз кредитних програм банку _____ назва банку
47. Аналіз депозитних програм банку _____ назва банку
48. Аналіз депозитних та кредитних програм банку _____ назва банку
49. Порівняльний аналіз кредитних програм _____ назва банків
50. Порівняльний аналіз депозитних програм _____ назва банків
51. Аналіз послуг _____ назва банку
52. Стан та проблеми розвитку банківських послуг в Україні
53. Співпраця України з МВФ: аргументи «за» і «проти»
54. Ефективність співпраці України зі Світовим банком
55. Перспективи співпраці України з ЄБРР
56. Україна та регіональні фінансово-кредитні інституції: проблеми та перспективи співробітництва

57. Стан і перспективи розвитку співробітництва України з Банком міжнародних розрахунків

10. Методи навчання.

В процесі проведення лекційних та практичних занять використовуються такі методи активного навчання:

- лекція;
- розгляд ситуаційних завдань;
- тестування;
- реферати.

При виконанні розрахункових завдань, при оформленні самостійної роботи та для проведення модульного контролю використовуються ПЕОМ.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійний проектор;
- друковані роздаткові матеріали.

11. Методи оцінювання знань.

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- оцінка за індивідуальну роботу;
- іспит.

Для діагностики знань використовується європейська кредитно-трансфертна система зі 100-бальною шкалою оцінювання.

12. Методи контролю.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (10 тестів, одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих), два теоретичних питання та одна задача.

Контроль з самостійної роботи проводиться :

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – з допомогою перевірки виконаних завдань;
- за індивідуальним завданням – з допомогою перевірки виконаних завдань.

Підсумковий контроль знань відбувається на іспиті у письмовій формі у вигляді комплексних контрольних робіт (ККР), які включають два теоретичних питання та одна задача.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання.

13. Критерії та шкала оцінювання.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі. Критерії оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа:

- 0%-10% - завдання не виконано;

до 40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

до 60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки в розрахунках або методиці;

до 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

до 100% - завдання виконано повністю, правильно, вчасно і без зауважень.

Кожний вид роботи оцінюється за наведеною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів робіт.

14. Розподіл балів, які отримують студенти ДФН

Поточне тестування та самостійна робота										Інд. робота	Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4, T5	T6	МК	T8	T9	T10, T11	МК			
3	4	4	4	4	5	4	2	5	5	20	40	100
24					16							
60												

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

ЗФН

Поточне тестування та самостійна робота										Інд. робота	Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4, T5	T6	МК	T8	T9	T10, T11	МК			
			5					5		50	40	100
5					5							
60												

T1, T2 ... T15 – теми змістових модулів.

Оцінювання проводиться за шкалою ECTS, національною та за шкалою ОНАЗ (100 бал). Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну національну шкалу та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C	добре	
68 – 74	D	задовільно	зараховано
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій з дисципліни «Бухгалтерський облік».
2. Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи, поточного, модульного і підсумкового контролю знань студентів з дисципліни «Гроші та кредит» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво», за напрямом підготовки 6.030605 «Управління персоналом та економіка праці».

16. Рекомендована література

Законодавчі та нормативні документи

1. Декрет Кабінету міністрів України “Про систему валютного регулювання і валютного контролю” від 19.02.1993 № 15-93 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua>.
2. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua>.
3. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua>.
4. Закон України “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 05.04.2001 № 2346-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua>.
5. Інструкція "Про порядок регулювання діяльності банків в Україні", затверджена Постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 № 368 (із змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua>
6. Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України. Постанова НБУ №327 від 19.07.2010. [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua>
7. Положення про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS із змінами, внесеними згідно з Постановою Національного банку № 60 від 23.02.2005 р. [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua>
8. Положення “Про регулювання Національним банком України ліквідності банків України”. Постанова НБУ № 259 від 30.04.2009 р. [Електронний ресурс]. – <http://rada.gov.ua>.

Основна література

1. Адамик Б.П. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Підручник (Рекомендовано МОН України) – К.: «Кондор», 2011. – 416с.
2. Андреева О.В. Банківська система: навчально-методичний посібник для самостійної та індивідуальної роботи студентів економічних спеціальностей денної та заочної форм навчання /Андреева О.В. – К.: ДЕТУТ, 2015. - 183 с.
3. Бакаєв Л. О., Соколова Е. О., Шиндирук І. П., Грознецька Л. П. Ринок фінансових послуг. Навчальний посібник. – К.: ДЕТУТ, 2014. – 384 с.
4. Вовчак О.Д., Бучко І.Є., Костак З.Р. Гроші та кредит: Навчальний посібник (Рекомендовано МОН України). - К.: Центр учбової літератури, 2012. – 360с.
5. Гроші та кредит: підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.] ; за наук. ред. М. І. Савлука ; [редкол.: М. І. Диба (голова), І. Б. Івасів, А. М. Мороз та ін.] – К. : КНЕУ, 2008. – 744 с.
6. Гроші та кредит : навч.-метод. посіб. для студ., що навчаються за фахом 6.050107 - Економіка підприємства (кредит.-модул. система) / нар. укр. акад., [каф. економіки підприємства ; авт.-сост. Г. Б. Тимохова]. – Х. : Вид-во НУА, 2014.–124с.
7. Коваленко Д.І., Венгер В.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: Навчальний посібник (Рекомендовано МОН України). - К.: Центр учбової літератури, 2013. – 578с.
8. Колотуха С.М., Власюк С.А. Гроші та кредит: Навчальний посібник (Рекомендовано МОН України). - К.: Знання, 2012. – 495с.

9. Прасолова С. П. Банківські операції [текст] : навч. посіб. та практ. / С. П. Прасолова, О. С. Вовченко– К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.
10. Сич Є. М. Ринок фінансових послуг [Текст] : навч. посіб. / Є. М. Сич, В. П. Ільчук, Н. І. Гавриленко ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Черніг. держ. технол. ун-т. - К. : Центр учб. л-ри, 2012. - 428 с.
11. Холодна Ю. Є. Банківська система : навчальний посібник / Ю. Є. Холодна, О. М. Рац. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 316 с.
12. Центральний банк і грошово-кредитна політика. Підруч. / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко.– Львів «Магнолія 2006», 2015. – 224 с.
13. Щетинін А. І. Гроші та кредит : підручник / Щетинін А. І. – К : Центр навчальної літератури, 2010. – 440 с.

Додаткова література

1. Банківські операції [Текст] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Державний комітет статистики України; Національна академія статистики обліку та аудиту. - К. : ДП "Інформаційно-аналітичне агенство", 2010. - 271 с. - ISBN 978-617-571-008-1 : Б. ц.
2. Біржова діяльність [Текст] : навчальний посібник / Т.В.Пепа, Т.І.Пішеніна, В.В.Лавринович. - К. : Ліра-К, 2009. - 540 с. - ISBN 978-966-96938-7-7 : Б. ц.
3. Булеєв І.П., Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Гаврікова А.В. Гроші та кредит. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 120 с.
4. Валютне регулювання та контроль [Текст] : навчальний посібник / За заг. ред. О.В. Боришкевича. - К. : КНЕУ, 2008. - 400 с. - ISBN 978-966-483-051-2 : Б. ц.
5. Гроші та кредит : навч.-метод. посіб. для студ., що навчаються за фахом 6.050107 - Економіка підприємства (кредит.-модул. система) / нар. укр. акад., [каф. економіки підприємства ; авт.-сост. Г. Б. Тимохова]. – Х. : Вид-во НУА, 2014.–124с.
6. Збірник тестів та ситуаційних завдань для самостійного вивчення навчальних дисциплін напряму підготовки "Фінанси і кредит" для студентів коледжу. Частина 1. [Текст] / В. Я. Голюк [та ін.] ; За заг. ред. проф. В. І. Грушка ; Університет економіки та права "КРОК", КЕПТ. - К. : Університет економіки та права "КРОК", 2011. - 94 с. - ISBN 978-966-7735-56-2 : Б. ц.
7. Історія грошей і банківництва [Текст] : підручник / За ред. С.К. Реверчука. - К. : Атіка, 2004. - 340 с. - ISBN 966-326-023-8 : Б. ц.
8. Міжнародна економіка [Текст] : навчальний посібник (для слухачів магістерської програм "Бізнес-адміністрування") / Університет економіки та права "КРОК". - К. : Університет економіки та права "КРОК", 2011. - 128 с. - Б. ц.
9. Ринок фінансових послуг [Текст] : навчальний посібник / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. - К. : Знання, 2010. - 532 с. - ISBN 978-966-346-743-6 :
10. Ринок фінансових послуг [Текст] : підручник / За ред. О.А. Кириченко, М.П. Денисенка, А.В. Чупіса. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Дорадо-друк, 2009. - 352 с. - ISBN 978-966-7735-26-5
11. Цінні папери і фондовий ринок [Текст] : навчальний посібник / О. С. Поважний, Н. С. Орлова, А. Л. Свечкіна ; Донецький державний ун-т управління. - Львів : Магнолія 2006, 2010. - 361 с. - (Вища освіта в Україні). - ISBN 978-617-574-008-8 : Б. ц.

Періодичні видання

Банківська справа
 Вісник національного банку України
 Фінанси України
 Фінансові послуги
 Економіст
 Економіка України

Ресурси мережі інтернет

1. Офіційний сайт Асоціації українських банків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aub.org.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної установи Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.smida.gov.ua](http://www.smida.gov.ua)
4. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainsur.com>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
8. Офіційний сайт Рахункової палати України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua>